

אותך אבקש

מסילות למבקשי ה' בדרכי העבודה העולה בית קל
במשנתו של הרה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א
פר' מקץ | גיליון 47 | שנה ג'

לעורר ליבי

דיבורי אמת מביארו של החל נובע

ה'אור הגנוז' בהולנד

מה זה הקדושה של חנוכה? | מה הפרוש 'אור הגנוז' | ואיך זוכים להגיע אליו? |
ואיך מצליח יהודי שהתגלגל עד להולנד לשמור גם שם על קדושתו

יש לי נשמה, אני לא בהמה, הרגשתי אהבה פנימית להקב"ה, זה לא משהו שאני יכול להסביר לך, וגם לעצמי אני לא יכול להסביר אבל אור והרגשה ברורה שהקב"ה אוהב אותי, יש לי נשמה חלק אלוהי ממעל בקרבי, וזה מה שנתן לי אתה כוח לעמוד בניסיונות.

ולא צריך להגיע עד הולנד לגלות את זה... כל אחד עובר בחיים הרבה תקופות ומעברים, על כל אחד עובר תקופות שהכול נראה יבש חשוך וקר, לא מרגישים חיות וחשק בעבודת ה', אך בתוך זה מאיר בלב מרחוק מאוד האור הגנוז הזה, האהבה שלמעלה שבדעת, אהבה פנימית מאוד שאי אפשר להסביר אבל אהבה שבין הקב"ה אלי בלי שאוכל להצביע ולהסביר מה זה אומר, אהבה שרק נשמתי יכולה להריח ולהבין, וכמו בסיפור שהבאנו אפשר לראות לפעמים יהודים רחוקים, אנשים שכלפי חוץ נראה שלא אכפת להם כלום מעבודת ה', אך ברגע של התעוררות רואים שנשמתם נתפסת לאור המרצד והם מתעוררים בכאלו גלים של אהבה להקב"ה ולקדושה, מה זה? יש אהבה מוסתרת ופנימית אצל כל יהודי וצריך רק לגלותה.

ובחזרה אלינו, בחנוכה מאיר אור נפלא ביותר, בתוך כל החשכות של החורף הקר והארוך, בעמקי החורף הקפוא שמכסה את נשמותינו, כשלא רואים שום אור באופק, המשיכו החשמונאים הקדושים כזה אור נורא ביותר, אור אהבה שבדעת, 'אור הגנוז' אהבה שאי אפשר להסביר, וגם לא תלוי בשום דבר, אהבה שמושרשת בנו עוד עוד לפני שנזרנו, זה אמנם נר קטן אך אור עצום שיכול להאיר את נפשותינו באור נערב ונפלא, להתחיל לגלות את הקב"ה בכל דבר ודבר, גם באותם מקומות או דברים שכבר התייאשנו מהם לגמרי, ולהבעיר את פרצי אהבתנו אליו, שרצה רק אותו באמת כל היום כולו, מתוך טעם חיות ואושר אמיתי בקרבת ה'.

ימים אלו מסוגלים להמשיך את האור הגנוז לכל השנה, בימים קדושים אלו נתפלל ונבקש שהאור יאיר את לבנו, שהאור העצום הגלום בתוך הנרות הזעירים יאיר לנו הדרך לכל חיינו ואז טוב לנו כל הימים.

שבכוח שזה האהבה בין הקב"ה אלינו עוד לפני הכול למעלה מהמידות והצמצומים, שזה אי אפשר להשיג בשום אופן, ואור אהבה הזה נקרא 'אור הגנוז' שכן גנוז ונסתר הוא ואי אפשר להשיגו בעולם הזה.

בכל דבר נמצא אהבתו ית', ואם יאמר לך אדם היכן אלוהים תאמר לו בכרך גדול של רומי, 'ירושלמי תענית פ"א' שכן בכל מקום נמצא הקב"ה, בכל מצב בחיים בכל נפילה ובכל התמודדות מאיר הקב"ה שהרי הוא זה

מה זה הקדושה של חנוכה?
ואם יש כאן איזה קדושה
מיוחדת הזדמנות להתקרב
להקב"ה, מה צריך לעשות
לזכות לכך?

שמחיה את כל העולם, רק שיש מקומות או מצבים שיותר קשה למצוא את הקב"ה, אבל אין מציאות שאין את הקב"ה בכל דבר ודבר.

'אור הגנוז' הכוונה לאותה אהבה נוראה שהקב"ה אוהב את כל אחד מאתנו בלי קשר לכולם, והאור הזה מאיר כשמתחילים לגלות את הקב"ה בכל דבר בעולם, לגלות את אהבתו ית' בכל מצב שאני עובר בחיים, בכל תנועה ובכל ירידה חלילה, ואם מגלים את הקב"ה בכל מקום נתגלה האהבה השורשית 'אור הגנוז' לעתיד.

הייתי בהולנד תקופה ארוכה, סיפר לי בחור, ביליתי עם חברים רחוקים מהשקפת עולם הישיבות בלשון המעטה, טומאת המקום גם השפיעה רבות, אך נתפלא לשמוע בכל אותה תקופה התגברתי לשמור על העניינים, והתנהגתי כמו יהודי גם במקום נידח ואפל הזה, מה נתן לי את הכוח לזה? התבוננתי כל הזמן מה אני שונה מכל הגויים שם? אני יהודי

זהרורי הנרות המרצדים המהמו במקצת את אפולולית החדר, סדר שלישי הסתיים כבר זה מכבר, והשעון הראה כבר על קרוב לחצות הלילה, אך שלמה הרגיש שהשינה ממנו והלאה, החנוכייה כבתה כבר כמעט לחלוטין רק שאריות של שתי נרות שהראו כבר סימני גסיסה האירו את חשכת החדר והדליקו אצל שלמה את הניצוץ שבלב, אח! כמה נחמד שהנרות דולקים כאן בחדר, כך הרווחתי להיות לידם וליהנות מזיווהם, רוב חברי החדר הדליקו את הנרות למטה במתקן המיוחד בפתח הישיבה אך שלמה החליט השנה להדליק בחלון החדר, שרידי הנרות כבו כבר לחלוטין ושלמה הפליג במחשבותיו.

'רבש"ע מה זה חנוכה?' שאל בלחישת בקול לא לו, משהו לא מוסבר מסתתר תחת המעטה של חנוכה, מצד אחד מרגישים כזה אור וחמימות על יד הנרות, מרגישים קדושה מיוחדת, אבל מה זה אומר? מה זה הקדושה של חנוכה? ואם יש כאן איזה קדושה מיוחדת הזדמנות להתקרב להקב"ה, מה צריך לעשות לזכות לכך? המושג החדש שחבר אמר לו באותה ערב על מה שמובא מהקדמונים כבר שבחנוכה מאיר האור הגנוז האור שהאיר בתחילת הבריאה ומאז גנוז לצדיקים לעתיד לבוא, לא הוסיפה לו הרבה ורק העצימה את משאלת לבו, מה זה אור הגנוז רבש"ע? איך זוכים לזה מה צריך לעשות כדי לגלות את האור הזה?

יש שני סוגי אהבה, יש אהבה שבימים אהבה שבפועל, שזה אהבה שכל אחד יכול להבינו ולהשיגו, אהבה שבין אב לבנו, אבל יש אהבה גבוהה הרבה יותר אהבה שבדעת, שזה האהבה בין אב לבנו עוד קודם שנולד, אהבה שאי אפשר להשיגה. כל התורה כולה היא אהבתו ית' כותב רביה"ק (תו' ל"ג ליקו"מ) מרוב רחמנותו ית' צמצם את אהבתו למצוות התורה, כדי שיהיה לנו את הכלים והדרכים להתקרב אליו, ולשם כך ציוונו ה' להניח כל יום דווקא תפילין כאלו עם ד' פרשיות אלו עם ד' בתים מעורר בהמה דווקא וכו' בכל המצוות. וכשמקיימים אותם נוכל לזכות לגילוי של אהבתו ית'. אבל יש אהבה פנימית יותר, אהבה

נפשי בשאלתי

סיוון ונירור עניינת בשבועות ה'

שאלה:

רציתי לשאול: ברוך השם ימי החנוכה חלפו עלי בהתעלות, זכיתי גם לעיין בכמה נקודות בליקוטי הלכות בעניין חנוכה, זכיתי לקיים את מצוות החנוכה בהתעוררות ושמחה, והשתדלתי לנצל את כל הימים ללימוד, אך לצערי, כשאני מסתכל על עצמי עכשיו בכנות, נראה כאילו לא השתנה אצלי כלום וחזרתי למצבי הרגיל. אשמח אם תאירו עיני היכן טעיתי, ומה עלי לעשות?

תשובת אחד מחשובי התלמידי חכמים שליט"א:

לפני הכל חובה עליך לזכור ש... אשריך! עשית את אשר היה עליך לעשות, זכית להתכונן, לקיים את המצוות, לנצל את הימים הקדושים הללו ובוודאי פעלת רבות. לא תמיד יש לנו את היכולת לראות ולחוש במציאות הרוחנית החדשה שבנינו, וכמו שאמר מוה"ר"ן (שיחות הר"ן סי' רמ"ד): "שמעתי מאחד מחשובי אנשים איש פשר וירא שמים ועובד את השם באמת שאמר לו רבנו זכרנו לברכה שיש בני אדם עובדי ה' שאין השם יתברך מראה להם מה שפעלו כל ימי חייהם רק אחר מותם בעולם הבא, אז יראו מה שפעלו והבנתו שרבנו זכרנו לברכה, אמר לו דבר זה לענין התחזקות לכל יל בדעתו מה שכבר עסק בעבודת השם ועדיין אינו רואה בעצמו שום פעולה כי יש שאינו יכול לראות כל ימי חייו מה שפעל כי אם לאחר קץ!"

רבינו היה מביא את דברי הזהר הקדוש "לית רעותא טבא דאיתאבד", כל רצון טוב על אף שלא בא לידי מימוש, רב כוחו ללוות את האדם לנצח בהעלותו לשמי שמיים. על אחת כמה וכמה במעשים רבים ונפלאים, תורה ומצוות, מתוך דבקות בדעת הצדיקים והדרכתם.

חז"ל אמרו יגעת ולא מצאת אל תאמין. אמנם אנחנו רגילים להבין שהכוונה היא שאם לא מצאת כנראה לא יגעת, אך לעיתים האמת היא להיפך, שאם יגעת בהכרח מצאת, גם אם נדמה לך שלא...

לסיכום, השאלה 'היכן טעית' אינה במקום.

ונראה טעית בשאלה...

וכמו שכתב בליקוטי מוהר"ן סוף תורה כ"ה: "ואמר אז בזה הלשון: ובה טועין החסידים הרבה, שפתאום נדמה להם שנפלו מעבודת ה', ובאמת אין זה נפילה כלל, רק מחמת שצריכין לעלות ממדרגה למדרגה, ואז מתעוררין ומתגברין מחדש הקליפות, שהם התאוות והבלבולים והדמיונות והמחשבות והמניעות כנ"ל, על כן צריכין להתגבר בכל פעם מחדש לחזור ולהכניע ולשבר הקליפות והמניעות וכו' שבכל מדרגה ומדרגה מחדש, אבל באמת אין זה נפילה כלל כנ"ל!"

אתה בהחלט צודק ברצון ובתקווה להתעלות בעבודת השם מיום ליום ומשנה לשנה. אם חלילה התפילה של אברהם בן שלושיה תהיה ברמת זו של בחור בשיבה קטנה, זה בוודאי אומר דרשני. גם ההתמדה, האמונה, יראת השמים ומידות טובות, אינם דברים שאמורים להישאר באותה מדרגה.

ואני בטוח שאם תסתכל סביבך תראה שוני משמעותי בין אלו שזה עתה נכנסו לעולמה של תורה לבין אלו שכבר עמלו וצמחו בתוכה מספר שנים. גם עם בהיטך על עצמך קשה לך להבחין בזה, ותוכל להבין שהבדל רואים זאת גם עליך, והם צודקים. אפילו בשיבה

אך כאמור, באמת בית חשמונאי עשו את שעליהם לעשות (גם אם אחר כך היו שגיאות שגרמו לחורבן) ובכך תיקנו המון והעמידו לישראל לדורות את אור נרות החנוכה.

כל האמור נכון, ובכל זאת שאלת מה עליך לעשות. ובכן, ישנה נקודה למחשבה, שמתעוררת דווקא בחנוכה.

חג החנוכה מציין את חנוכת בית חשמונאי. אם נתאר לעצמנו את מה שקרה שם נבין שהיה זה אירוע שציין מהפך לאחר שלטון שנים רבות של היוונים ותרבותם. בבוא הכהנים להדליק את המנורה בטהרה, לא היה זה מעשה נקודתי בלבד, אלא התחלה חדשה של קיום מצוות העבודה בבית המקדש.

והנה, כידוע השמן שנמצא היה מספיק ליום אחד בלבד. ולהביא שמן טהור אחר היה צורך להמתין שמונה ימים נוספים. לו היו שואלים אותנו כאמרגנים או מפיקים של אירוע ההשקה 'חנוכת בית חשמונאי', מה עדיף: להדליק יום אחד ולהפסיק, או לחכות שמונה ימים ואז לצאת לדרך החדשה באופן מושלם ורצוף?

לא אענה בשמך. אך כפי שאנחנו רואים החשמונאים בחרו בדרך של לעשות כעת את מה שאני מסוגל וצריך לעשות, גם אם נדמה שלא יהיה לזה קיום.

גם לאחר חנוכה, כשאנחנו מתחילים כל יום מחדש, מוטלת בידנו הבחירה האם לחכות לאותו אור שחשבנו שילווה אותנו, ולאותה מציאות שמימית שבה כל עבודת השם צומחת ושופעת ללא אתגרים וחסרונות. או שאדרבה, את הנקודה האחת הטובה, גם כשנדמה שאינה נצחית, גם אם אחר כך יהיה קצת מבין לגלות של החזקנו מעמד, את הנקודה הזו נעשה.

הנה אורו עיני

בי טעמתי מעט הדבש הזה

'והיה האוכל לפקדון'

הרבה טוב עד שלא יבואו הימי הרעה, חס ושלום, פלי האי ואולי יוכל להתגבר על ידי זה להכניע הימי רע, שזהו בחינת יוסף הצדיק שאסף וקבץ אכל בשני השבע כדי להחיות עם רב בימי הרע, כמו שכתוב, והיה האכל לפקדון וכו', כדי שעל ידי זה לא יוכלו הימי רע לשלוט על ישראל, כי מחיין עצמן ומתגברין עליהם על ידי הטוב שאסף בימי הטוב, שזהו בחינת האכל שאסף יוסף בשבע שני השבע כי למחיה שלחו האלקים להחיות עם רב. (חנוכה ג)

פי פשטאדם זוכה לאיזה טוב, לבחינת ימי טוב, הוא צריך להשתדל להרבות מאד במעשים טובים ובעסק התורה כל מה שייכול, בבחינת (קהלת ט) כל אשר תמצא ידך לעשות בלחץ עשה עד שאתה בלחץ, פי לכל אדם יש ימי טוב וימי רע, ובעת שמתגברין, חס ושלום, הימי רע על האדם וקשה לעמוד נגדם, הוא צריך להשתמש עם פח הימי טוב שהיה לו בתחלה, דהינו מה שזכה לעשות טוב מקדם, על פן כל זמן שאפשר בידו לעשות איזה טוב הוא צריך לחסוך מאד ולמחר לעשות הרבה

© יו"ל ע"י ארגון 'נכספה' איגוד בני הישיבות הצועדים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע
להערות והארות ולתרומות: 05331.16547 או באימייל a0799400036@gmail.com